

Bokcirkel 10 maj 2025

Bokrecension av Backmans "Folk med ångest" (2019)

"Allt som krävdes var en enda riktigt, riktigt dålig idé" (Backman 2019: 5).

Boken "Folk med ångest" publicerades av Fredrick Backman på Månocket 2019. Författaren är känd för sina verk, t.ex. "En man som heter Ove" och "Björnstad"-trilogin.

"Folk med Ångest" är en komedi om ett gisslandrama: En rånare försöker stjäla 6500 kronor från en kontantfri bank på dagen före nyårsafton. När hen förstår att det inte finns några pengar där och polisen rings dit, flyr hen till första bästa hus. Där hamnar rånaren på en lägenhetsvisning och tar spontant alla personerna som gisslan. Men gisslan lyssnar inte på rånarens instruktioner för deras personligheter är komplexa. När polisen kommer och gör slut på gisslandramat, kan de inte hitta rånaren i lägenheten. De förhör alla i gisslan men ingen berättar om rånarens försvinnande. För polisen är det ett stort mysterium.

I lägenheten finns det två sovrum, ett kök, ett badrum, en liten garderob, en hall och ett vardagsrum med balkong. Från balkongen ses en bro som har spelat en viktig roll för några personer förut. Rummen är inte tomma, det finns fortfarande möbler, kläder och livsmedel kvar, men mobilmottagning fungerar inte. För det sista kan ingen ringa polisen när rånaren kom och tog gisslan.

Anna-Lena är pensionär och älskar sin man, som heter Roger, mycket. Men hon är rädd att han kanske inte kunde älska henne tillbaka, så hon hjälper till: Rogers hobby är att renovera. För att visa att hans kunskaper fortfarande behövs, köper, renoverar och säljer de lägenheten. Medan de renoverar bor de på samma plats. På varje visning förklarar Anna-Lenas man högt alla lägenhetens defekter och försöker minska priset. Han vill att sitt prat ska skrämma bort alla andra intresserade. Roger verkar energisk och bestämd och ingen ska tala mot honom. Anna-Lena stöttar hans åsikter varje gång. Paret har på sig vanliga men tråkiga vardagskläder. Lennart, en skådespelare som är klädd som en rosa plyschkanin, hyrs av Anna-Lena; han skulle göra allting för pengar. De två har ett avtal att han skulle störa visningen så att Roger blir den sista intresserade. Anna-Lena vill att Roger ska vara vinnare som är stolt över sig själv för sina förhandlingskunskaper. Genom gisslandramat tar Roger reda på bakgrundshändelsen och sitt ego förolämpas. På andra sidan berättas att Anna-Lena inte har varit den passiva delen hela tiden av deras relation.

Hand i hand i Leksand - den förenande föreningen
c/o Rebecca Betzinger
Gärde Karlsgattu 6
79350 Leksand

www.forenande.org
info@forenande.org
☎ 070 – 265 74 33
Organisationsnummer: 802543-4120

Bankgiro: 199-7998
Swish: 123 358 58 74

Nu måste de bestämma sig om de ska vara tillsammans i framtiden - för båda personerna är doers. Under dramat uppehåller de sig i olika rum.

Den allvetande berättaren beskriver händelsen ur karaktärernas olika perspektiv och skapar därmed en stabil spänning från början till slut. Han växlar sin berättande stil enligt situationen: På förhören presenteras ett protokoll medan resten är en berättelse av parallellhandlingar med tillbakablickar på några av karaktärernas enskilda erfarenheter. Eftersom personerna i gisslandramat inte känner varandra blir det svårt att utbyta information, så att alla förstår samma sak. Läsaren kan följa med och fyller i glipor med alla yttranden tillsammans. När man fortsätter läsa, förstår man mer och mer hur karaktärerna tänker. Språket förändras enligt situationen och vem det är som pratar. Stilen är vardaglig och rolig till största delen, t.ex.:

“Bara svara på frågan”, ber han.

Mäklaren nickar hurtigt och utbrister: “Läget?”

“Bara svara på *frågan* sa jag!” upprepar polisen med ett ansiktsuttryck vanligt hos vuxna män som en gång under sin barndom blev besvikna på livet och sedan aldrig riktigt kunde sluta vara det.

“Du frågade vad min fastighetsbyrå heter!” [...]

“Nej, det gjorde jag inte, jag frågade om *gärningsmannen* som höll dig som *gisslan* tillsammans med...”

“Den heter LÄGET! Fattar du? För när du köper en lägenhet vill du ha bästa LÄGET, eller hur? Så när jag svarar i telefon så säger jag: Hej, du har kommit till Fastighetsmäklarbyrå Läget! Hur är LÄGET?” (Backman 2019: 10).

Trots att författaren använder ett roligt språk och handlingen är komisk, behandlas djupgående ämnen som lika möjligheter, välstånd och kärlek. Bokens centrala frågor handlar om hur etablerade system behåller gränser och vilket inflytande mänskliga möten kan ha på individer. Svaren stannar omedelbar på första sidan: “Det här är en historia om många saker, men allra mest om idioter. Det ska därför sägas nu direkt att det alltid är väldigt enkelt att idiotförklara andra människor, men bara om man glömmer bort att det nästan alltid är idiotiskt svårt att vara människa. Speciellt om man har andra människor som man försöker vara någorlunda bra för” (Backman 2019: 5).

Backman länkar konkret de vuxna ämnena finanskris, självmord, jobb, äktenskap, lojalitet, vara föräldrar, pengar, framgång och generation med varandra, som är vanligt för människor. Därför kan läsaren hitta en förbindelse till sitt egen liv; och målgruppen är stor. Så “Folk med ångest” tillhör populärlitteraturen.

Sammanfattningsvis tycker vi att boken är jättetrevlig och en äkta Backman - som vi känner från “En man som heter Ove”. Att ha alla ämnen tillsammans är annorlunda och spännande. Tanken om ett rån i en kontantfri bank om 6500 kronor är mycket bisarr och det är intressant att läsa om karaktären som verkligen hade “[...]en [...] riktigt, riktigt dålig idé” (ebd.) Det är ingen tillfällighet att Fredrick Backman har vunnit Piratenpriset samma år som “Folk med ångest” publicerades. Även Netflix skapade en serie av berättelsen. Vår bokcirkel ger boken 5/5 poäng.